

Téma č. 4: Ústavní základy České republiky.

(Ústavní právo. I. díl, kap. 3-6)

1. Vyložte pojem formy státu a formy vlády. Jednotlivé složky těchto pojmů demonstруйте na vybraných ústavních ustanoveních.
2. V čem spočívá republikánský princip v ústavním pořádku ČR. Jako předsedající Poslanecké sněmovny se máte rozhodnout, zda připustíte hlasování o ústavním zákonu, kterým se zavádí v ČR monarchie a osoba X.Z. se prohlašuje dědičným králem pro potomky v řadě přímé a v první pobočné mužské linii. Jak se rozhodnete a jak to odůvodníte z hlediska ústavního práva.
3. Ústava ČR má být doplněna v čl. 15 odst. 1 Ústavy ČR o slova „který je nejvyšším orgánem státní moci a nejvyšším zastupitelským sborem“. Vyložte přípustnost takového návrhu a jeho dopady v případě jeho přijetí.
4. Srovnajte znaky zřízení ČSFR podle úst. zákona č. 143/1968 Sb., o čs. federaci a ČR jako unitárního státu podle Ústavy ČR. Uveďte co největší počet rozdílů z toho plynoucích.
5. Vymezte základní aspekty právní úpravy území ČR a územní výsosti z hlediska ústavního práva. Uveďte alespoň tři příklady pro demonstraci těchto rozdílů. Je možné, aby se území ČR změnilo bez přijetí ústavního zákona.
6. Jaký je rozdíl mezi správním a samosprávným členěním území ČR. Demonstруйте na příkladech právní úpravy.
7. Jak se projevuje (de)koncentrace a (de)centralizace v územní organizaci státní moci ČR. Uveďte příklady (de)koncentrovaného státního orgánu a (de)centralizace.
8. Jaký je rozdíl mezi územní svrchovaností a územní výsostí ČR. Uveďte příklady (i z historie).
9. Na základě nálezu Ústavního soudu (nález č. 14/1994 Sb.) vyložte, co to je materiální právní stát a jak jej poznáme z hlediska ústavního zakotvení.
10. Pokuste se uvést co nejvíce příkladů z Listiny, které by demonstrovaly rozdíl mezi principem a pravidlem v ústavních předpisech. Vyložte smysl principu většiny a principu ochrany menšiny a zdůvodněte, zda mohou vystupovat jako pravidlo.
11. Najděte alespoň tři ústavní ustanovení, které umožňují definovat ČR jako: a) právní stát; b) demokratický stát; c) liberální stát; d) sociální stát; e) autoritární stát; f) totalitární stát; g) ústavní diktaturu.
12. Najděte co nejvíce příkladů ústavních ustanovení, která charakterizují ústavní základy vnitřní politiky ČR z hlediska: a) cílů; b) směrů; c) mezí, d) pravidel přijímání rozhodnutí; e) směrů působení, f) intenzity působení.